

Kort analys av kundflöden hos Region Norrbottens kulturinstitutioner

1. Ingress

1.1 Uppdrag

Uppdraget från *Analysplan 2019* var att genom kartläggning analysera besöks- och deltagarflöden hos Region Norrbottens kulturinstitutioner i syfte att bedöma tillgång till fysiskt och digitalt kulturutbud samt att utifrån resultaten föreslå åtgärder/insatser som syftar till att öka och bredda tillgången.

1.2 Avgränsning och metod

Analysen har avgränsats till att gälla kulturinstitutioner som inom Region Norrbotten utgör egna basenheter, det vill säga Regionbibliotek Norrbotten, Norrbottens museum och Norrbottensmusiken. Analysen vilar dels på kvantitativ data från de tre kulturinstitutionernas årsredovisningar för åren 2017 och 2018, samt ett kvalitativt arbete utifrån dialogmöten med kulturinstitutionerna avseende frågor om digital mognad, utvecklings- samt innovationsarbete.

1.3 Slutsatser och förslag

De tre kulturinstitutionerna har en framstående nationell position utifrån olika perspektiv. För att säkra och fortsatt stärka den positionen samt för att öka och bredda tillgången till kulturutbud i Norrbotten föreslås följande:

- Regionbibliotek Norrbotten undersöker möjligheterna att vara en resurs i digitaliseringsarbetet hos Region Norrbottens övriga kulturinstitutioner och kulturorganisationer, kopplat till digital mottagar-kompetens.
- Regionbibliotek Norrbottens satsning på barn och ungas läsande och skrivande: Polarbibblo, ges nödvändiga resurser för att utvecklas till en digital, nationell bibliotekstjänst för barn och unga på meänkieli och samiska utöver det svenska språket.
- Norrbottens museum undersöker möjligheterna till tematiska samarbeten med andra turnerande kulturinstitutioner som når barn och unga under skoltid i syfte att öka och bredda deltagandet.
- Norrbottensmusikens samverkar med den nyinrättade kulturskole-samordnaren för att hitta systematiska sätt att skapa programaktiviteter för barn och unga i samband med, i huvudsak, de egna ensemb-lernas turnéer i länet.

- Norrbottensmusiken bör i arbetet med sitt digitala notarkiv inhämta kompetens från Norrbottens museums arbete kring hur ett digitalt arkiv kan byggas upp och tillgängliggöras.
- I den nystartade arbetsgruppen kring digitalisering/IT-frågor uppdras Region Norrbottens kulturenhet att ingå. Övriga medlemmar är regionala avdelningens digitaliseringskoordinator, Norrbottens kommuner, IT-Norrbotten och E-nämnden. Gruppen ska samarbeta kring teknikstödjande utveckling för samtliga verksamheter och mötas mellan 4-6 ggr/år.

2. Regionbibliotek Norrbotten

2.1 Analys av besökare och deltagare utifrån ett fysiskt utbud samt förslag på åtgärd

I samverkan med folkbiblioteken arbetar Regionbibliotek Norrbotten med professionell biblioteksutveckling, som nav och sammanhållande aktör i projekt, samarbeten och nätverk. Regionbiblioteket verkar även för att norrbottningarnas utbud av litteratur, media och tjänster ska präglas av allsidighet, kvalitet och aktualitet. Utifrån ett fysiskt besökar- och deltagarperspektiv arbetar Regionbibliotek Norrbotten, i enlighet med bibliotekslagen, främst med aktiviteter för huvudmålgruppen, bibliotekspersonalen i länet. Detta i form av utbildningsinsatser och andra verksamhetsstödjande insatser såsom konferenser, föreläsningar, workshops, process- och handledning samt konsultationer. Statistik från de senaste helårsredovisningarna låter visa på ökad närvaro i kommunerna över tid med fler aktiviteter och något färre deltagare. Här sker en positiv utveckling av att vara synlig på fler ställen i länet med specifikt anpassat innehåll, vilket förklarar något lägre deltagande.

Antal aktiviteter/deltagande personal/antal kommuner 2017	Antal aktiviteter/deltagande personal/antal kommuner 2018
202/1 379/7 kommuner	242/1 140/12 kommuner

Regionbibliotek Norrbotten genomför samarrangemang med kommunerna, i huvudsak med barn och unga som målgrupp. Här har dock deltagandet minskat över samma tidsperiod, en problematik som i huvudsak handlar om mottagarkapacitet hos lokala arrangörer. Spridningen av arrangemangen i länet är dock fortsatt god med aktiviteter i samtliga kommuner.

Antal aktiviteter/deltagare vid samarrangemang/antal kommuner 2017	Antal aktiviteter/deltagare vid samarrangemang/antal kommuner 2018
29/5 233/14 kommuner	28/3 141/14 kommuner

Den sammantagna bedömningen av huvudmålgruppens fysiska tillgång till Regionbibliotek Norrbottens utbud är att den är god och deltagandet i samarrangerade aktiviteter är inom ramen för naturliga variationer över tid.

2.2 Analys av besökare och deltagare utifrån ett digitalt utbud samt förslag på åtgärd

Regionbiblioteket Norrbotten arbetar utifrån en regional biblioteksplan för åren 2018-2021 som har uttalade utvecklingsinsatser inom det ”digitala biblioteket”. Insatserna genomförs bland annat genom projektet *Digitalt först – med användaren i fokus* där regionbiblioteket stödjer de kommunala folkbiblioteken med digitala verktyg och resurser för att höja kunskaperna i medie- och informationskunnighet hos användarna, det vill säga Norrbottens invånare. Målet 2021 är att kommunernas folkbibliotek har etablerats som nav för digital kompetens och demokratisk infrastruktur i Norrbottens samtliga kommuner. Den digitala insikten och mognadsnivån kan därför betraktas som hög. Innovationsmässigt ligger Regionbiblioteken Norrbotten i framkant med den nationellt uppmärksammade verksamheten www.polarbibblo.se. Polarbibblo är en digital satsning för att stimulera barns läsande och kreativa skrivande, med redaktörer från Regionbibliotek Norrbotten och länets folkbibliotek. Satsningen påbörjades 1997 och man har under 2017 och 2018 arbetat fram ett nytt koncept som avses starta 2020 med utökat uppdrag för att även stötta barn och unga i Norrbotten utifrån minoritetsspråken meänkieli och samiska. I förlängningen avser verksamheten Polarbibblo att bli en nationell bibliotekstjänst för barn och unga med nationellt minoritetsspråksfokus. För detta ändamål ansöks om statliga utvecklingsmedel från Statens Kulturråd, som för att beviljas villkoras regional medfinansiering. Denna satsning kommer att skapa ökat och breddat deltagande för barn och unga, både i länet och i resten av landet. Webbsidan www.bibblo.se utgör samlingsida för biblioteken i Norrbotten och är ett verktyg för den som vill låna böcker, få boktips och/eller veta mer om Norrbottniska författare via projektet ”Norrbottensförfattare” som finns integrerat i siten. Webbsidans olika sökfunktioner stödjer också filteringar av olika slag, bland annat litteratur på de nationella minoritetsspråken.

Gemensamt för Regionbibliotekets digitala satsningar är att besöksstatistiken ökat genom åren, med en potentiell ökning även framgent. Avgörande här är att tillhandahålla användarvänliga webblösningar i takt med teknisk utveckling, vilket förutsätter en god support samt teknisk omvärldsbevakning från de stödjande stabsfunktionerna. Norrbottens Regionbibliotek samt regionala utvecklingsavdelningens strategier inom digitalisering, för dialog med E-nämnden för att få till stånd en starkare support inom underhåll och utveckling.

Antal besökare på webb** 2017	Antal besökare på webb** 2018
430 228 varav Polarbibblo 22 454	492 447 varav Polarbibblo 32 471

Regionbibliotek Norrbotten kan med sin digitala mognad och kunskap om mottagares digitala kompetens utgöra resurs hos Region Norrbottens övriga kulturinstitutioner och kulturorganisationer, vilket uppdras Regionbibliotekets chef att undersöka möjligheterna för.

3. Norrbottens Museum

3.1 Analys av besökare och deltagare utifrån ett fysiskt utbud samt förslag på åtgärd

Norrbottens museum arbetar med utställningar, pedagogik, dokumentation, arkeologi, bebyggelse och byggnadsvård, kulturarv, föremålssamlingar, konsthistoria, etnologi, arkiv, bildarkiv och kaféverksamhet. Dessutom ansvaras för Norrbottens hembygdsförbund, Norrbottens Föreningsarkiv och Kulturarvsportalen i Norrbotten. Utifrån ett fysiskt besökar- och deltagarperspektiv arbetar Norrbottens museum främst med programaktiviteter och utställningar. Programaktiviteterna består i huvudsak av programsatta visningar, föreläsningar och workshops. Utställningarna sker både i form av löpande basutställning och tidsavgränsade, tematiserade utställningar. Mestadels kopplas programaktiviteter till utställningarnas teman, vilket både höjer upplevelsen och fördjupar kunskap hos deltagare och besökare. I programaktivitetsformen kan även en yngre målgrupp lättare nås. Norrbottens museum visar i sin statistik över de senaste åren upp en stabil ökning av både deltagare och besökare, med fokus på barn och unga i åldrarna 0-18 år. Vad gäller närvaron i länet bör beaktas att inte alla utställningar är lämpliga som vandring utställningar och att den mottagande lokala partens förutsättningar ska matcha i tid, rum och ekonomi. Med målet att nå hela länet har en digital basutställning tagits fram under 2018.

Antal deltagare i programaktiviteter/antal kommuner 2017	Antal deltagare i programaktiviteter/antal kommuner 2018
3 226*/7 kommuner *varav 1 936, 0-18 år	5 026*/8 kommuner *varav 2 715, 0-18 år

Antal besökare av utställningar/antal kommuner 2017	Antal besökare av utställningar/antal kommuner 2018
53 736*/6 kommuner *varav 8 959, 0-18 år	67 513*/3 kommuner *varav 22 835, 0-18 år

3.2 Analys av besökare och deltagare utifrån ett digitalt utbud samt förslag på åtgärd

Efter att ha identifierat en rad utmaningar i kommunernas möjligheter att ta emot utställningar och i viss mån även programaktiviteter, arbetar Norrbottens museum som enda länsmuseum i Sverige med framställandet av en digital basutställning som komplement till den fysiska. Detta visar på både digital mognad och innovationsförmåga. En första digital del av flera är färdigställd. Tematiska samarbeten med andra turnerande kulturinstitutioner som når barn och unga under skoltid skulle ytterligare öka och bredda deltagandet. Förutom den egna webbsidan för Norrbottens museum drifvar verksamheten även Kulturmiljöbloggen <https://kulturmiljonorbotten.com> där historier om Norrbottens förhistoria, historia och nutid berättas i bloggform, något som ligger i linje med museets medvetna satsningar för att nå en yngre och bredare målgrupp. I den öppna webbdatabasen Carlotta (svenskt informationssystem för museer) <http://samlingar.norbottensmuseum.se/web> tillgängliggörs Norrbottens museisamlingar bestående av både föremål och bilder publikt. Då samlingarna är omfattade pågår ständigt en digitaliseringsprocess med målet att samtliga artefakter ska finnas sökbara i Carlotta. Statistik från de senaste åren visar på en stadig ökning av besök på samtliga webbsidor, där den största ökningen för senaste året 2018 tillskrivs den digitala basutställningen *Under samma himmel* med sitt första kapitel *Födelse* <http://norbottensmuseum.se/utstallningar-program/utstallningar/under-samma-himmel-foedelse.aspx>

Antal besökare på webb** 2017	Antal besökare på webb** 2018
167 851	336 866

4. Norrbottensmusiken

4.1 Analys av besökare och deltagare utifrån ett fysiskt utbud samt förslag på åtgärd

Norrbottensmusikens uppdrag från Region Norrbotten är att i samverkan med andra leverera professionell musikverksamhet och scenkonst av hög

kvalitet med en varierad repertoar för barn, unga och vuxna. I Norrbottensmusiken ingår ensemblerna Norrbotten Big Band, Norrbotten NEO, Norrbottens Kammarorkester, Piteå Kammaropera med Kyrkoopera. Tillväxten av unga musiker och sångare främjas genom de pedagogiska och konstnärliga verksamheterna: Norrbottens Ungdomssymfoniker, Arctic Youth Jazz Orchestra och vokalsembeln Arctic Light. Utifrån ett fysiskt besökar- och deltagarperspektiv arbetar Norrbottensmusiken genom både offentliga konserter för barn, unga och vuxna under fritid samt med föreställningar och konserter riktade till barn och unga under skoltid, så kallade skolproduktioner. Det totala utbudet presentas i en utbudskatalog som kommunernas aktörer beställer från. Dessa beställningar regleras i huvudsak av avtal mellan Norrbottensmusiken och varje enskild kommun i länet. Under senare år har kommunerna köpt in fler produktioner än vad som regleras i avtalen, vilket visar på stor kundnöjdhet bland arrangörer. Publik- och deltagarstatik bekräftar även den bilden av en alltmer ökad efterfrågan och tillgänglighet.

Antal publik vid konserter och föreställningar/antal kommuner 2017	Antal publik vid konserter och föreställningar/antal kommuner 2018
32 551*/14 kommuner *varav 17 251, 0-18 år	43 347*/14 kommuner *varav 20 819, 0-18 år

I anslutning till konserter och föreställning kan olika programaktiviteter kopplas på, såsom workshops, konsertintroduktioner och andra bildningshöjande insatser erbjudas arrangörerna. Här syns numerär ökning bland länets barn och unga. Dock vore det önskvärt med närvaro i fler av länets kommuner, något som bland annat en samordning med kommunernas kulturskoleverksamhet kommer att åstadkomma. Det bör därför uppdras Norrbottensmusikens chef att i samverkan med den nyinrättade kulturskolesamordnaren för Norrbottens kulturskolor att hitta systematiska sätt att skapa programaktiviteter för barn och unga i samband med i huvudsak de egna ensemblernas turnéer i länet.

Antal deltagare i programaktiviteter/antal kommuner 2017	Antal deltagare i programaktiviteter/antal kommuner 2018
1 512*/5 kommuner *varav 590, 0-18 år	1 978*/4 kommuner *varav 849, 0-18 år

4.2 Analys av besökare och deltagare utifrån ett digitalt utbud samt förslag på åtgärd

Ur ett innovationsperspektiv har Norrbottensmusiken påbörjat ett arbete där samtliga medarbetare, med stöd av RISE Research Institutes of Sweden AB, arbetat i workshops för att ta inspel på nya sätt att arbeta med digitala lösningar och verktyg för både produktion, distribution och konstnärligt skapande. Som frukt av detta arbete ses en ökad och medveten marknadsförings-satsning för att nå fler målgrupper där interaktionen på sociala medieplattformar ökat kraftigt. Strategin har varit att skapa synlighet på den nationella arenan, vilket ska bana väg för nya nätverk och möjligheter för internationella samarbeten. Tillkommer gör arbetet med nybeställning av kommande kammaropera där nya digitala konstnärliga uttryckssätt kommer att användas.

Som ett led i att bevara och tillgängliggöra Norrbottensmusikens fysiska notarkiv av både äldre verk, nya beställningsverk och ljudfiler pågår ett stort digitaliseringsarbete. Då detta arbete är i sitt inledningskede krävs resurser i form av tid, kompetens och medel. Här föreslås kompetens hämtas från Norrbottens museums arbete med hur ett digitalt arkiv byggs upp och tillgängliggörs.

Antal besökare på webb** 2017	Antal besökare på webb** 2018
20 352	27 013

**Kulturinstitutionernas statistik för webben är summan av ibland flera olika webbsidor. Då statistikmallarna idag lämnar utrymme för olika metoder att lämna in data blir materialet icke jämförbart i detalj, utan endast i den större övergripande summan av antalet besökare på kulturinstitutionernas webb. Samtliga kulturinstitutioner är aktiva och växande på sociala medier. Även här krävs mer definierade statistikmallar för kvalitativ kravfångst av data.